

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
КРАСНОАРМІЙСЬКИЙ ІНДУСТРІАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ
ДЕРЖАВНОГО ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ
«ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

Кафедра соціально-гуманітарної підготовки

МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

щодо організації самостійної роботи
студентів економічних спеціальностей
з дисципліни
«Кроскультурний менеджмент»

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
КРАСНОАРМІЙСЬКИЙ ІНДУСТРІАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ
ДЕРЖАВНОГО ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ
«ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

Кафедра соціально-гуманітарної підготовки

МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

щодо організації самостійної роботи
студентів економічних спеціальностей
з дисципліни
«Кроскультурний менеджмент»

Розглянуто:
на засіданні кафедри Соціально-
гуманітарної підготовки
від « 31 » 01 2012 р.
протокол № 6

Затверджено:
на засіданні Навчально-
видавничої ради ДонНТУ
від « 28 » 02 2012 р.
протокол № 1

Красноармійськ – 2012

УДК 658

Методичні матеріали щодо організації самостійної роботи студентів економічних спеціальностей з дисципліни «Кроскультурний менеджмент»/ Укладачі Н.І.Дяченко, Н.О.Поліщук. - Красноармійськ: КП ДонНТУ, 2012. – 13с.

В методичних матеріалах наведено зміст і обсяг лекційного курсу, тематика семінарських занять та індивідуальних завдань, контрольних робіт. З метою ефективної самостійної роботи сформульовані методичні вказівки щодо виконання індивідуальних і контрольних робіт, питання підсумкового контролю, критерії оцінювання самостійної роботи студентів. В методичних рекомендаціях надано список рекомендованої літератури.

Укладачі: к.і.н., доцент Дяченко Н.І.
асистент Поліщук Н.О.

Рецензент: к.держ.упр., доцент Губарев В.В.

Відповідальний за випуск: зав. кафедри СГП КП ДонНТУ Дяченко Н.І.

ЗМІСТ

1. Загальні положення	6
2. Зміст і обсяг лекційного курсу «кроскультурний менеджмент»	7
3. Тематика семінарських занять	7
4. Тематика індивідуальних завдань	8
5. Методичні вказівки по виконанню індивідуального завдання	9
6. Тематика контрольних робіт	9
7. Методичні вказівки щодо виконання контрольних робіт	10
8. Питання підсумкового контролю з дисципліни ККМ	11
9. Критерії оцінювання знань студентів	11
10.Список рекомендованої літератури	12

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Кроскультурний менеджмент (далі – ККМ) обумовлений необхідністю створення і застосування технологій управління культурним різнобарв'ям в умовах економічної глобалізації. Поява цієї науково-практичної дисципліни віддзеркалює глибинні зміни, які відбуваються в сучасному суспільстві. Саме поняття ККМ близьке до поняття «міжкультурний», але не тотожне йому. ККМ походить від англійського to cross, що означає «переходити, пересікати» і відноситься до до технологій, тактик і характеристик, які можуть бути застосовані не до двох культур («міжкультурний»), а до декількох культур одночасно. ККМ, таким чином, - це розробка технологій управління, успішно діючих в різних культурах з метою попередження міжкультурних конфліктів.

ККМ в учених програмах вищих навчальних закладів з'явився нещодавно. Відносна новизна дисципліни обумовлює обмеженість літератури як навчальної, так і методичної. Наявна література відноситься до близьких до ККМ дисциплін: «міжкультурна комунікація» або «порівняльний менеджмент».

Дані методичні матеріали підготовлені з метою методичного забезпечення навчального процесу та самостійної роботи студентів денного і заочного відділення.

Задачами дисципліни ККМ є:

- формування практичних навичок щодо ділових культур і ділової комунікації з урахуванням національних традицій та ментальності;
- визначення основного категоріального апарату ККМ та його формування і застосування;
- аналіз проблем, які виникають у менеджерів при перебуванні в іншокультурному середовищі, та їх подолання;
- аналіз закономірностей і механізмів ККМ з метою управління полікультурними та полі етнічними колективами;
- визначення причин міжкультурних конфліктів та шляхів їх попередження та подолання;
- розгляд технологій управління бізнесом в умовах взаємодії культур;
- формування та розвиток міжкультурної компетенції менеджерів.

Обсяг дисципліни ККМ передбачає на денному відділенні 15 годин лекцій, 15 годин семінарів та підготовку індивідуальної роботи. На заочному відділенні передбачена контрольна робота.

Форма семестрового контролю – залік.

2. ЗМІСТ І ОБСЯГ ЛЕКЦІЙНОГО КУРСУ «КРОСКУЛЬТУРНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»

№	Назва теми	Годин
1.	Розмаїття ділових культур в міжнародному бізнесі	2
2.	Модель культури по теорії Е.Халла	2
3.	Модель культури по теорії Г.Хофстеде на засадах системи цінностей	2
4.	Модель культури по теорії Ф. Трампенарса	2
5.	Кроскультурні стратегії в управлінні організацією. Моделі корпоративних культур.	4
6.	Міжкультурна комунікація: загальна характеристика	2
7.	Статусні перешкоди міжкультурної комунікації.	2
Всього		16

3. ТЕМАТИКА СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№	Назва теми	Годин
1.	Поняття та історія виникнення ККМ	2
	1.1. Поняття ККМ	
	1.2. Завдання ККМ	
	1.3. Історія становлення ККМ	
2.	Ділова культура та її типологія	2
	2.1. Поняття ділової культури та комунікації	
	2.2. Типи ділових культур	
	2.3. Модель Г. Хофстеде	
	2.4. Практичне застосування методики Г. Хофстеде	
3.	Поняття ділової ментальності	2
	3.1. Поняття ділової ментальності	
	3.2. Українська ділова ментальність по методиці Г.Хофстеде	
4.	Культурний шок	2
	4.1. Поняття культурного шоку	
	4.2. Фази протікання культурного шоку	
	4.3. Етноцентризм, поліцентризм, культурний шовінізм, егоцентризм	
5.	Модель культури Е. Холла	2
	5.1. Способи збору інформації в різних культурах	
	5.2. Відношення до простору в різних культурах	
	5.3. Проксеміка	

6.	Модель культури по теорії Ф.Трампенарса	4
	6.1. Універсалізм по партикуляризм	
	6.2. Індивідуалізм та колективізм	
	6.3. Нейтральність та емоційність	
	6.4. Практичне застосування теорії	
7.	Міжкультурна комунікація	2
	7.1. Елементи комунікації	
	7.2. Формальні і неформальні культури	
	7.3. Статусні перешкоди: гендерні, вікові тощо	
Всього		16

4. ТЕМАТИКА ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

4.1. Тематика індивідуальних завдань

1. Історія формування кроскультурного менеджменту як науки.
2. Основні поняття та категорії ККМ.
3. Поняття ділової культури та її типологія.
4. Українська ділова ментальність та її ознака.
5. Поняття, фаз, методи попередження культурного шоку.
6. Сучасне розуміння культур як універсального середовища існування людини.
7. Поліактивні культури. Теорія Е.Холла.
8. Система культурних цінностей по теорії Г.Хофстеде.
9. Культурні відмінності та їх вплив на управління по теорії Ф.Тромпенарса.
10. Причини, протікання, попередження та подолання міжкультурних конфліктів.

4.2. Поняття для визначення студентами

(обрати 2 поняття відповідно до останньої цифри номеру залікової книжки, наприклад: 1 та 11, 2 та 12 тощо).

1. Культура.
2. Ментальність.
3. Культурні цінності.
4. Культурний шок.
5. Етноцентризм.
6. Поліцентризм.
7. Культурний шовінізм.
8. Моноактивна культура.
9. Поліактивна культура.

10. Проксеміка.
11. Ділова культура.
12. Універсалізм культурний.
13. Партикуляризм культурний.
14. Формальна культура.
15. Неформальна культура.
16. Статусна перешкода в комунікації.
17. Міжкультурний конфлікт.
18. Глобалістика.
19. Корпоративна культура.
20. Праксеологія.

5. МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ПО ВИКОНАННЮ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЗАВДАННЯ

Індивідуальне завдання складається з теоретичного питання та двох понять. Тему теоретичного питання та поняття для в значення студенти обирають за номером залікової книжки (наприклад, теоретичне питання – 1, поняття – 1,11).

Теоретичне питання треба розглянути за планом: вступ, 2-3 питання основної частини, висновки, перелік використаних джерел (не менше 3-х).

У вступі визначається актуальність теми, мета і задачі роботи.

В основній частині формулюється 2-3 питання плану, які повинні розкрити зміст проблеми, історію становлення проблеми, її сучасний стан та практика застосування.

У висновках потрібно логічний зв'язок з поставленими у вступі задачами.

Список використаних джерел повинен включати не менше 3-х найменувань.

Робота виконується у зошиті (14-18 стор.) рукописно або на листах А4 (до 10 аркушів) у друкованому вигляді.

Викладач перевіряє роботу 10 днів. Зарахована індивідуальна робота є підставою для заліку.

6. ТЕМАТИКА КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

6.1. Тематика індивідуальних завдань

1. Історія формування кроскультурного менеджменту як науки.
2. Основні поняття та категорії ККМ.
3. Поняття ділової культури та її типологія.
4. Українська ділова ментальність та її ознака.
5. Поняття, фаз, методи попередження культурного шоку.

6. Сучасне розуміння культур як універсального середовища існування людини.
7. Поліактивні культури. Теорія Е.Холла.
8. Система культурних цінностей по теорії Г.Хофстеде.
9. Культурні відмінності та їх вплив на управління по теорії Ф.Тромпенарса.
10. Причини, протікання, попередження та подолання міжкультурних конфліктів.

6.2. Поняття для визначення студентами

(обрати 2 поняття відповідно до останньої цифри номеру залікової книжки, наприклад: 1 та 11, 2 та 12 тощо).

21. Культура.
22. Ментальність.
23. Культурні цінності.
24. Культурний шок.
25. Етноцентризм.
26. Поліцентризм.
27. Культурний шовінізм.
28. Моноактивна культура.
29. Поліактивна культура.
30. Проксеміка.
31. Ділова культура.
32. Універсалізм культурний.
33. Партикуляризм культурний.
34. Формальна культура.
35. Неформальна культура.
36. Статусна перешкода в комунікації.
37. Міжкультурний конфлікт.
38. Глобалістика.
39. Корпоративна культура.
40. Праксеологія.

7. МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ЩОДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

Вибір теми контрольної роботи здійснюється за останньою цифрою номеру залікової книжки. Робота виконується у зошиті (14-18 стор.) рукописно або на листах А4 (до 10 аркушів) у друкованому вигляді.

В контрольній роботі повинні бути:

- 1) план роботи (вступ, 2-3 питання, висновки);
- 2) перелік використаних джерел (не менше 3);

- 3) особистий підпис і дата виконання роботи;
- 4) номер залікової книжки студента на обкладинці роботи.

Контрольну роботу після її виконання потрібно здати на реєстрацію (ауд.1.217).

Викладач перевіряє роботу 10 днів.

Зарахована робота є підставою для заліку.

8. ПИТАННЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ З ДИСЦИПЛІНИ ККМ

1. Поняття та історія формування ККМ.
2. Ділова культура як специфічна форма культури і комунікації
3. Типи ділових культур
4. Модель Г.Хофстеде.
5. Українська ділова ментальність по методиці Г.Хофстеде.
6. Поняття і фази культурного шоку.
7. Модель культури Е.Холла.
8. Способи збору інформації в різних культурах.
9. Відношення до простору в різних культурах.
10. Модель культури по формі Ф. Тромпенарса.
11. Практичне застосування теорії Ф. Тромпенарса
12. Поняття, елементи та статусні перешкоди міжкультурної

комунікації.

9. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ

Навчальна дисципліна «Кроскультурний менеджмент» вивчається протягом одного семестра. Вид семестрового контролю – залік.

Вивчення дисципліни передбачає систематичну аудиторну роботу студентів, самоосвітню діяльність з опрацювання лекцій, підготовку до семінарських занять, вивчення нормативно-правових документів, їх аналіз з метою захисту прав. Студенти готують реферативні повідомлення на практичних заняттях згідно тематики, наданої в програмі та отримують залік при відсутності пропусків занять та виконанні реферату на семінарі.

Загальна кількість балів переводиться в національну шкалу та ESTC за схемою: Відсутність пропусків занять – 2 б.

Активна участь на семінарах – 1 б.

Виконання реферату – 2 б.

«Зараховано» - А – 5,0

В – 4,5 – 4,9

С – 3,5 – 4,4

Д – 3,0 – 3,4

Е – 2,5 – 2,9

«Не зараховано» - FX - менше 2,5 б.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бунина В.Г. Кросскультурний менеджмент и межкультурная коммуникация. – М.: «ВЛАДОС», 2006. – 196 с.
2. Быстрова А.Н. Мир культуры: основы культурологи. Учебное пособие. – М.: Издательство Ф.Конюхова, 2002. – 712 с.
3. Ерасов Б.С. Социальная культурология. – М.: Аспект – Пресс, 2000. – 312 с.
4. Льюис Р.Д. Деловые культуры в международном бизнесе. От столкновения к взаимопониманию. – М.: Дело, 1999.
5. Мясоедов С.П. Основы кросскультурного менеджмента. Как вести бизнес с представителями других стран и культур. – М.: Дело, 2003. – 196 с.
6. Рогозин Н.П. Социология: Учебное пособие. – Д.: ДонНТУ, 2007.

Наталія Іванівна Дяченко
Наталя Олександрівна Поліщук

МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

щодо організації самостійної роботи
студентів економічних спеціальностей
з дисципліни
«Кроскультурний менеджмент»

Підписано до друку 07.03.2012. Формат 60×84 1/16. Ум. друк. арк. 0,6.
Друк лазерний. Замовлення № 03/12. Тираж 20 прим.

Надруковано в Видавничому центрі КП ДВНЗ „ДонНТУ”